

Szegeden a munkanélküliek száma állandó emelkedést mutat.

Szeged, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) A háború előtti Magyarország szociális intézmények tekintetében Európa egyik legszegényebb országa volt. Erthező tehát, ha a háború befejezése óta a mai napig ugyiszólván állandóan, különösen pedig ősszel éget a nagy probléma: mi lesz a munkanélküliekkel? Köz tudomásu, hogy a társadalmi és gazdasági élet, a legnagyobb viharok idején is, annál kisebb hullámvérések után és annál gyorsabban tér vissza medrébe, mennél szebben és biztosabban szabályozták kiöntések ellen ezt a medret — szociális intézményekkel. Sajnos, mi alaposan elkéstünk. De még mindig jobb későn, mint soha.

A hetedik ősz, sajnos, korai ősz, köszönt ránk a háború befejezése óta. A hetedik ősz az idej, amelyet megelőzőleg nagy fogadkozásokot és nekikészülődéseket hallunk a munkanélküliség megszüntetése ügyében. El kell ismerni: az első, komoly konkrét intézkedésre az idén készült az államhatóság. Így mondjuk: készült. Mert a tatarozási hitel még mindig nincs itt. Nincs itt különösen a vidéken. Pedig az ősz itt van. Itt bizony, még hozzá a vidéken is.

Ilyen körülmények között jó lesz ismertetni, hogy milyen mérvet ölt a munkanélküliség ezidőszereint például Szegeden. A szociáldemokrata párt titkárságától nyert adatok szerint a munkanélküliek száma 900. Ezeknek körülbelül a fele nő és minthogy a munkaházastársak tudvalevőleg nem hivel az egykének, a nők munkanélküli munkások családjaiikkal együtt legalább 2000 személyt reprezentálnak. Egyes szakmákban a munkások 25, másokban 50 százaléka van munka nélkül, de vannak szakmák, amelyekben a munkások 80 százaléka

tétlenkedik munka nélkül. Ez a szám a legközelebbi jövőben még nőni fog, mert így sokan szakmájukon kívül, nyári idénymunkát vállaltak, sokan dolgoznak azonkívül vidéken, sőt távoli vidéken is, szintén idénymunkát keretében. Az ősz beálltával ezek hazajönnek és szintén szaporítani fogják a szegedi munkanélküliek számát. Ezzel szemben ősszel egyetlen idényszakmában van biztos kilátás: a szálamigvártásnál. A szociáldemokrata párt titkárságánál rendelkezésre álló adatok szerint a munkanélküliek száma állandóan gyors emelkedésben van. Javulást legfeljebb a cipész- és a szabóiparban lehet várni. Természetesen ezek az adatok szervezett munkásokra vonatkoznak. De hiszen köz tudomásu, hogy ma már a munkások legnagyobb része a legtöbb szakmában szervezve van.

A hatósági munkaközvetítő 254 munkanélkülit tart nyilván. Ennyivel tehát több a nyílvántartott munkanélküliek száma. Ebből férfi szakmunkás 79, női szakmunkás 12, férfi segédmunkás 59, női segédmunkás, leginkább háztartási alkalmazott 98, fiatalon 5 és leány 1. Nagy a kereslet repakitermelő munkások után, keresnek azonkívül kendervágókat, pályamunkásokat, bõrműveseket és szobafestőket, de mind vidékre. Legtöbb a munkanélküli, a hatósági munkaközvetítő szerint, a vas és asztalos szakmában, legnehezebb még elhelyezkedni a mészárosoknak és henteseknek.

Még csak annyit, hogy a belügy- és népjóléti minisztérium állítólag most dolgozik közösen a munkanélküliség esetére biztosító törvényjavaslaton és hogy a tatarozási hitel ügyének mikénti állásáról külön cikkben számolunk be.

„Legyen ez a kereszt a szeretet jele . . .”

Glattfelder püspök beszéde a fogadalmi templom keresztzszenelésén.

Szeged, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) Közel tízezer ember szorongott szombaton délután a Templom-téren, hogy végignézzék a kereszt feltételét az épülő fogadalmi templom hatalmas kupolájára. Maga a felvirágozott kereszt ott állt az öreg templom előtt, közvetlenül az ünnepélyre állított szószék mellett. Az öreg Szent Demeter-templom bejáratában ósírósás olárt rögzítődtek, amely fölött ósírósasakoszuvo vezte Mária képét.

A diszruhás rendőrök széles kordont tartottak a kereszt körül. A kordonon belül gyülekeztek a hivatalos emberek: dr. Aigner Károly főispán, dr. Somogyi Szilveszter polgármester, aki megszakitotta a szabadságát, csak hogy részt-

vehessen a keresztzszenelésen, a szegedi vegyesdandár törzstiszti kara élén Kruchina Manó altábornagy, dandárparancsnok, az egész szegedi katolikus papság, dr. Bottka Sándor rendőrfőtanácsos és még számosan a város társadalmának vezető rétegéből.

A hatalmas kereszttartó vörösrézgömböt már délután 3 órakor föl vonták a kupolára és négy tanu jelenlétében elhelyezték benne azt az üveg és fémtokba rejtett pergament-okmányt, amelynek szövegét már szó szerint leközlöttük. A kereszttartó gömb felvonását is rengeteg ember nézte végig és attól kezdve is fokozódott a tömeges érdeklődés a fogadalmi templom körül. Négy órakor állították fel a templom előtt a keresztet és tüzték rá a templom építésénél dolgozó munkaslányok rózsacsokrát.

Öt óra után néhány perccel megkondukt az öreg templom harangja: dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök érkezett meg kocsiján, püspöki ornátusban. A miseruhás papok, akik Várhelyi József pápai prelátus vezetésével valamennyien segédkeztek a szertartáson, térdhajással üdvözölték főpapjukat.

Aztán megkezdődött a szertartás. A megyéspüspök a röglőnzött oltárnál misét tartott, miközben a belvárosi katolikus hitközség vegyes kara Csomák Elemér karnagy dirigálásával egyházi énekeket énekelt.

Dr. Glattfelder Gyula ezután a szószékre lépett és emelkedett hangú ünnepi beszédben méltatta a templomépítés kiemelkedő aktusának jelentőségét.

— Minden nemes sikernek — mondotta többek között — illik örvendezni és azért, hogy a fogadalmi templom építésénél ma új fontos mozzanathoz érkezünk el, különösen nagy örömet kell éreznünk, mert nemesebb siker alig képzelhető el, mint az, hogy ilyen nehéz időkben, a szükség ilyen súlyos napjaiban, a megpróbáltatások korában volt annyi erő és áldozatkészség Szeged város társadalmában, hogy beváltsa az árvizkor tett fogadalmát. Néhány nappal ezelőtt Budapesten a magyar katolikus egyház feje, igen előkelő egyházi és világi méltóságok előtt azt hirdette, hogy alig képzelhető, hogy Szegeden kívül akadna még egy olyan törvényhatóság ebben az országban, amely a mai időkben olyan áldozatot hozzon, mint ez a város hozott a fogadalmi templomépítésével.

— A templom még nincs kész — mondotta

a püspök —, de a fogadalom komoly és teljes bevéltésének szándéka kifejezésre jut abban, hogy ma felkerül a kereszt a gyönyörű kupolára. Legyen ez a kereszt a reménységünk jele, hogy az isteni Gondviselés éppen úgy újja fogja teremteni a nagy árviz, a háború utáni rombadöntött országunkat, mint ahogyan szebbé és nagyobbá tette az árvizben elpusztult Szeged városát. Legyen ez a kereszt a szeretet jele, a szeretet, amely a nemzet minden gyermekét, legyen az a ranglétra legmagasabb fokán álló méltóság, vagy egyszerű napszámos szolga, összefűz, összeforrasztja. Hirdesse ez a kereszt az egész világnak, hogy a magyar nép hittel ragaszkodik eszméihez, emlékeihez.

A megyéspüspök beszéde nagy hatást keltett a néma hitattal figyező embertömegben.

A püspök azután leszállt a szószékről, megáldotta, megsejtelte és megcsókolta a keresztet. Példáját követték a diszruhás papok is.

Azután öt munkás vállára vette a megszentelt keresztet és megindult a menet föl — a kupolára. A templom köré sereglett tömeg feszülten figyelte a veszélyes műveletet és az aggodó csodálkozás moraja ropogt föl, amikor a kupola állványdeszkáin, szédítő magasan megjelentek a keresztet vivő munkások és utánuk a megyéspüspök, a prelátus, a polgármester, a kulturszenátor és még többen a szertartás résztvevői közül. A munkások biztos kézzel dolgoztak. Amikor felértek a kupola csúcsához, kötelet erősítettek a kereszt végére és csiga segítségével felhúzták a vörösrézgömb fölé.

Azután néhány perc múlva már helyén állt a fényes kereszt és a nyugvó nap sugarai pirosan verődtek vissza róla.

Később, lejjebb az épülő templom tövében, a polgármester, mint a templomépítő város feje, átadta Bach Lipótnak, a betonmunkások előmunkásának és Nedelkov Imrének, a keresztet készítő bádogosmesternek a szokásos ajándékot, az egy-egy rend ruhára való szövetet.

A repülőtér készen várja a Baross-kiállítást.

Szeged, augusztus 30. (Saját tudósítónktól.) A Baross-Szövetség kiállítására és áruvásárlására már hetek óta fokozott munkával készülnek úgy a kiállítók, mint a Szövetség, úgy hogy a jelekből ígérve országos viszonylatban is elsőrangú lesz ez a kiállítás. A kiállítást szeptember hatodikán nyitják meg és egy hélig marad nyitva. Erre az alkalomra szinte teljesen átépítetik a repülőtér, hogy megfelelő és célszerű külső keretek között rendeződjön meg a vásár.

A Szeged munkatársa szombaton kint járt a vásár színhelyén, a repülőtérén. A kiállítás helyiségei már annyira elkészültek, hogy akár már most meglehetne nyitni a kiállítást. Fehér kerítések veszik körül a hangárok körül levő térséget. A bejáratnál az utat javítják, két széles kapun lehet a látogatóknak megközelíteni a vásárt. A kapukon túl gyönyörű virágágyak nyílnak a zöld gyepen. Az első hangár hatalmas táblát akasztottak:

„Ipar és kereskedelem”.

A második hangár ugyancsak az ipar és kereskedelem kiállítói számára biztosít helyet, míg a harmadik a mezőgazdaság számára.

A hangárokon túl Halászcserda áll, külön épület van a tanoncmunkásoknak. Háttal az istállók épülnek, mert állattársas is bekapcsolódik a vásárba. A barakkoknál már készen vannak az egyes irodák. Lesz posta, telefon, kiállítási őrség, kiállítási iroda, mentők szobája, sajtószoba, ulevéliroda, tolmács.

A hangárok belül is teljesen készen állnak. Az ácsok elkészítették a kiállítási helyiségeket és pultokat, krétával már meg is vannak jelölve az egyes kiállítók helyei. Így: borosok, őrgóf Pallavicini, Gárgyán Imre, Borbola Jenő stb. Ma délután már a rendőrség is kiszállította az ágyakat és egyéb felszereléseit, mivel az egész kiállítás tartama alatt, nagyszámu őrség fog kint tartózkodni.

Az udvaron pavilonokat ácsolnak, cukrászdát, bárt, stb. A munkások még mindig szinte megállás nélkül dolgoznak, hogy teljesen tökéletesé tegyék a kiállítást külsőségeiben is. A kiállítók egyébként, mint értesülünk, már hétfőtől kezdve megkezdik áruik kiszállítását. Szombaton sajtóbecsmutató lesz és vasárnap ünnepélyesen megnyitják a kiállítást.

— Hát csak tegye föl, bátya! (T. i. a pápaszemet tegye föl. Azt tételözi föl az ilyen szépbeszédű magyar, ha olvasni akar.)

Nyul az emberem a belső lajbizsebbe, mint a pápaszem rendes tartózkodási helyére: hát nincs ott. Típetgeti-tapogatja a külső zsebeket: pápaszem nincs. Utóljára marad a nadrágzseb. Csakugyan ott van, de a szárával beleakaszzkodva a posztóba és sehogyse akarja a jót követni.

— Bújj már ki, ebadta! — rántja ki végre haragosan skiránt vele egy csomó bankót. Vadonat-uj ötven- és százazresek, lehetnek vagy huszan. Egy kis búzáat adtam el a Varcembör urnak, oszt csak ide töttem, mert a bugyallárisba már nem fér.

Mutatja a bugyellárist, teletömködve százazokkal és ezresekkel. S miután egyetértünk abban, hogy ha mink volnánk pénzügyminiszterek, ezt a mostani pénzt csak akkorában nyomatnánk, mint a bélyeg, — belebujtatja a fejét a madzaggal összekötött pápaszembe, belenéz a számadó könyvembe és helytelenítőleg billenti a fejét egyik válláról a másikra.

— No akkor itt nem jó helyön járok a csudával, mert maguk már le is égtek, mög a disznajuk is mögdöglött. Nem hiába mondom én, hogy az állam se tud egyebet, mint a bibic.

— Hát mit tud a bibic?

— Jajgat mindég, szegény feje, mert eccör vót neki egy aranykrajcárja, oszt azt elrejtötte a nádiban egy földő irányában, hogy arrul majd mögtudja, hova tötte, de a földő elmönt, oszt azöta a a bibic ögyebet se tösz, mint sir-ri az aranykrajcárja után, hogy „ki é vitt, ki é vitt?”

Azzal a hóna alá vette a csudát és elindult vele a pénzügyi palota felé. Alighanem a tökéletlen finánc felé próbált orientálódni.